

FAE-SIMILE OF THE SYLLACIUS
GIVING THE FIRST PUBLISHED
ACCOUNT OF THE SECOND
VOYAGE.

FROM THE EXAMPLE PRESERVED IN
THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY

TO ACCOMPANY THE COLLECTOR'S EDITION OF
CHRISTOPHER COLUMBUS. BY JOHN BOYD
RAFFERTY. G. P. PUTNAM'S SONS, NEW YORK AND LONDON

Bar.
8CT
C718T3
Doc.2

UNIVERSITY
OF PITTSBURGH

LIBRARY

Ad sapientissimum Ludouicū Mariā Sutoriā Anglū sepmū Medio
lani Ducē: de ipsis meridiani aqz idici maris sub auspicijs inuitis
sunoꝝ Regū Hispaniāꝝ nup iāēis: Nicolai scyllacij sicuti orium &
medicinę doctoris philosophiā Papie interpretanis Dīctio.

LUm Lynceo perspicacior: Argo centoculo oculatior:
admirabili prudentia nō modo que ī Italia nostroqz
hoc mari geruntur: lōge prospicias: ac veluti e specu-
la (vt optimū pastoreꝝ decet) singula circūspectes: ve-
rū etiā vniuersi orbis terrarꝝ imensa spatia oculoꝝ ob-
tutu mētisqz acie ambire contēdas: par visuꝝ est: vt que Herninādus
hispantiāꝝ Rex potētissimus: ex icognitis populis īmperia sibi augu-
sto augurio nuper ascuerit: tu āte alios: cuius sn̄mī magnitudo latif-
simas terras atqz maria occupat: intelligeres. Is enī lybicas gentes
efferas: ab Herculis colūnis illius domitās exemplo: ethiopas Igno-
tos hispaniāꝝ imperio addit. Oriēteꝝ sibi totū: christianęqz fidei vē-
dicat iditionē. Quo sit vt geographos quosdāz nobiles sane & illu-
stres: quoꝝ studijs auctore Ambrosio rosato: medico pcelebri & astro-
nomo singulari ad āplissimas dignitates ob id puecto: maxime ca-
peris: parū diligēter de īdico mari pscrutaratos facile possis deprehē-
dere: qui vastū illud pelagus a cōrīnēte circūclaudi i scriptarūt. Euꝝ
cōstet nostro seculo ſēcūdioribus Hispaniē regū auspicijs: meridiani
maris ambitū enauigatū: Aethiopię iſerioris terminos exploratos:
Indiꝝ populos recognitos: Arabiꝝ bearas iſulas deprehēſas: que ī
mari īdico sparsē cernūtur. Quā nauigationē multo āte Hāno etiāꝝ
pēnus: qui Cartaginis potētia efflorēre: circūvectus a gadibus ad ſi-
nē arabī penerauerat: scripto pdiderat. Nunus hoc & si hisloqz
nouitate: rei iuentione gratissimū tibi est futuꝝ: illud imprimis lenocī
nabit: ꝑ glorię atqz amplitudini hispaniēi bene esse cupias: ꝑ Re-
gum xpianissimōꝝ maiestatē pariter & religionē ſemp fueris admira-
tus. Dabis tñ scriptori veniam ſiquę ad iſulaz ambitū magnitudines
ac cetera singula spectare vident: pēſiculatiꝝ vberiusue a nobis nō
explicent. Euagari extra ſemitas locoruꝝ ignaro minime licuit: que ꝑ
litteras a Guillermo coma hispani: viro ſane nobili: ſermone patrio

Dar.
gCT
gCT 1873

Doc.
cop. 1

exaratas nuprime accepi: cū essez apud Joānēantoniuū birretā papiē
sū tuoz ciuē optimū illico i latinū verū: Luciani veriore narratiōe:
Siculō nūgatiōz forzasse: qui perfricata fronte tā i consulite hēc ad te.
Sed cui religiosius q̄ tibi: ad quē cura orbis terrarū maxime p̄tinet:
Et qui'st illud quoqz adiunxerim̄? es solitus m̄cas esse aliquid pura/
renugas. Satis sit navigatiōe ista insulas iuēnisse: celi trac̄us nosse:
portus nōnullos notasse. Postea vbi remeātibus sinus metiri: me/
diterranea exquirere licuerit: que de multiformiū gentium truculētia
moribus et legibus: varietate viuendi a veteribus tradita sunt: ab Au/
gustino vero hipponensi pontifice: genere afro: religionis nostrę co/
lumine: i sinibus lybie oculis visa: et in eo libro congesta: quē de ser/
monibus ad heremitas inscripsit: narrationibus antiquorū diligē/
tius adiciā. Vale p̄cipū decus. Ex Papia idib⁹ decēbris. 1494.

De insulis meridiani atq[ue] indicis maris nuper inuentis:

Olumbus Regis classis prefectus: quez hispani Malmyratem vocant: cura reguz exploratur orientis litora: ex Lali Bethic[us] hispanie vbe nobili: qu[od] extra sauces gaditanas: qua irrumpens Atlanticus oceanus in maria nostra discurrit: sita est: portu celebri: militi b[ea]t[us] delectis. viij. kalendas octobris: anno a virgis partu. Mccccclxxxiij. naues cōscendit: aura vsurus secūdore: qu[od] benigniter flare iam cōperat. Ibi nauium maiorū minorūq[ue] agmen expeditū. nauigia levissima multa: barchias appellant cātabricas. Quibus ne ferri moles p[ro]niciatē p[re]pediret: ligno et sudib[us] magna ex parte iuncta latera. Qua rauelle itē plurimē: minores enīz bē naues: ad magnā tamē et r[ati]o lentaz nauigationē robuste. Cū his iuncte qu[od] ad perlustrādas in dorū insulas parat[ur] erant. Jam sacra nautarū solēnia: discedentia excepta oscula: naues tapedibus amict[us] vix illis caudatis isto: nos sues insinuantibus. Signa regia puppim vndiq[ue] colorabant. T[ame]n cines et cithare di: nereidas galatheas: sirenas ipsas inellituo modu lame stupidas tenuere: clangorē tubarū stridore liuor[um] resonantibus litoribus: bōbardarum sclopis imis vndis reboantibus. Quo exclo venetorū naues longe: qu[od] mercature gratia: britanicū mare velificantes in portum forte diuenterat: studio non dispari: certamine non dissimili: hispanoꝝ naues cōmilitatē nautica celebrant: ad iūdos abeuntibus (pro more) bene p[re]cātes rauibus. Ubi postera dies illuxit: pumicantibus phaleris aurora cōmodū remicāte: fauonijs sereniter inspirantibus: quinq[ue] nauibus maioribus: charauellis. xij. adhibitis: qu[od] anno superiore indicu[er]e senserant oceanum: canarias versus nauigant: Nas insulas superioribus annis repertas fuisse cōstat: in mare atlanticum ituris. Quare nonis octobribus: depulsa maris caligine: Lāzarota simel et h[ab]ententura: quā latini Bonam fortunam non insulse nomināt: medio se se ostentāt oceano. Benigna tellus: facilis et inoxia: nisi coruorum iniuria: quod genus alitum insulas infestat: mercatores eminus repellerentur. Tanto est ea tactura: vt aduersus illorū populationes let extei inviolabilis: qua cete na coruorum capita annuatim coloni singuli offerte magistratui publicitus astringantur. Qui dicto non paruerint: pecunia multe-

tur. Hinc in **Canariam** magnam delati: quam. **L.** **Ilisnius** a canum
magnitudine tradit esse nūcupatā: diē que proxima fuit: cōmorātur.
quicquid ad vsum classis necessarium videbatur fore coemitur largi-
ter: non mediocri saccari copia: quo canarię abundant: in naues cō-
gesta. Nam quod Arabia quondam miitebat atqz **India**: gūmum
modo in arundinibus collectum: candidū videlicet & fragile: salē in-
dicum medicorum plurimi vocant. Sunt autem in **canarias** regum
suspicijs hispanorum deducēt colonię. Que ad illustrandam pro-
uinciam decēt: diligenter sunt parata. Ibi enīz episcopus hospitalis:
templum visitur venerabile. Fratrum minorum cōnobium religio-
ne obseruabili: edificio vlsqz ad elegantiam extucto. Nam mercato-
res multiuagi: artifices seduli omnis fere generis: populus numero-
sus. Has insulas & si fortunatas cēso prope occasu positas sub me-
ridiem: vt **Juba** prodidit: i his que de meridiani sinus ambiu relis-
quit: numerosa tamen cuniculorū agmina: frumenta passim & semi-
na vorantium: a quibus & oīm scribit. **A.** **Varro** oppidū luffossum
in **Hispania**: **Baleares** prope eversas: nisi po. **Romani** auxiliu pre-
sto fuisset: ita spōte exitio prodeunt seinentibus: vt vlx cum pestis hēc
valldior abigi non posset: rei frumentarię annui suppetant prouētus.
Et tamen septem viri: quibus id per vices regionatī demādat: qui
busqz octonis diebus: ad mille vlsqz cuniculos abgēndos: nihil quo-
tidie aliud agūt nisi venatu. Sed dū **Homerā** versus: die sequēti na-
uigāt: que **Bouedillę** venatricis primarię mulieris subiacet ipio: **Tē**
nerissaz prolabunt: nouem regulorū vitione superbientē. **Canarij** eā
tenēt indomiti: sine lege: nudo corpore: quibus animus intrepidus:
pares audacię vires: quare & hispanorum adhuc lugum non sensere.
Ahōns arduus **Teneriffam** tuerit: nubes excedit: caliginosamqz
hoc nostrum cēlū superat: omnium (vt prodit) altissimus. Qui me-
dia nauigatione a magna **Canaria** ad **Homerā** cētum milibus abest
passum. Cum alijs in medijs **Lybię** arenis canarij: saltus ab **Alante**
incolant: per solitudines nigri pulueris: serpentibus referios & ele-
phantis. **Canarij** ob id nuncupati: q̄ virtus eius animalis his promi-
scuus sit: & viscera ferarum dividua. Alijs **Aethiopiam** tenentibus v̄
be **Cynopoli**. i. canum ciuitate in qua **Anubis** coli solitus & sacer qui

dam cibis canibus constitutus. Sex serne dies in Somera procasti
nati: obsoniorum et aquationis gratia: mox optato zephyris efflantibus:
ad insulas indoꝝ instituto velificant itinere. Quo sit ut ad tertium idus
octobris Ferrarie littora contingere: secunda aura initioꝝ equore. Qui
rum hic spectatu et auditu non insuage. Insula caret aqua: fontanos
desiderat latices: flumentorum et torrentium indiga: ut Ombrion eaꝝ arbi
trari: cuius meminit. L. Plinius in. vi. naturalis historie libro: certis
dieciuris non abire fuerit. Arborum ingens: laurinis folijs desissima: viro
re perpetuo in celiore insulę fastigio diffunditur: rore respersa ma
tutino: aqua que guttarim inde sullat: in stagno circu arborē roriserā
hunc recipitur. Non alia esse aqua in Ferraria: nisi ex arbore. Neque id
satis admirabere aut supra fidē opinabere cum Bonausta: que a Fer
raria parum secessit: obsonijs singulis caret. Rizum milii triticū non
ferat: animalibus tantum abunder: ut carnibus solum veselī sit necesse.
Idem iumentis cibus: gallinis et altilibus: crudā persepe et suo adhuc p
yfusam cruore pascuntur. Dum meridionales sinus enatiqant: sexto
kal. nouemb̄is vetus in horuit validus: fluctus intumuere: caligo cun
cta occupat: ponto atra incubat nor: nisi qua fulmina micabant: qua
tonitrua reboabant. Quo genere naufragij periculosius aut tristius
nihil: pcellosis ponti tempestatis celi iniuria supaddita: imbris es
fluentibus: nimbis largiter irrumptibus: antēne diffracte: lacera ve
la: abrupsi funes: stridētia tabulata: fori salo fluitantes: his summo pē
det influui: his debiscēs vnda terram inter aperit fluctus. Ibi quā
cum quisas corporis robore et animi magnitudine pr̄staret exptus:
vires effudit cunctas. Magno negotio fuit: naues regere: retinacu
la tenere: ne coeuntes illiderentur prouidere: que vastis persepe flu
cibus interpositis veluti turbinum montibus: vix oculis conspicere po
terant. Assit tandem deus voto iugiter rogatus pie et flebiliter exo
ratus. Nam siue illud Zedē soboles fuerit: ut grecia persuasit: gemel
li fratres nauigij salutares: siue humores accensi efferantur: qui co
cretam procellos tempestatis dissoluunt caliginem: ut phisici demō
strant: siue ut christianus reor: sanctus quidam Eremus prodeat:
nauticos exaudiens clamores: naufragis propicioꝝ: accensę candelę
geminę in pretorię nauis fastigio sub obscura nocte miscuere. Sta

timq; sedari cepta ē tēpestas:mare lāguescere: vnde flaccescere: lene
çquo: instar marmoris leuiscatu. Nébulis depulsi: vbi nou⁹ sol
diem fecit: telluris áspiciūdē flagrātes desiderio: arenē potiundē ar-
dentes cupidine: vtpote qui ex iino oceani emersissent: ex monstis
marinis subrepti reuixissent: longo cōtendentes obtutti: qui maxime
valebant acle oculorū: e sublimi nauis prētorię speculatores prospe-
ctare se terrā nunciant. Iam mōtū referūt cacumina: iam syluarū
occinūt virore: statimq; ante oculos septem insulę prodicere: nō an-
teca recognite. Ibi omniū resūcillatis animis: naufragij memores de-
os piant: et ex ritu pacant religiosius. Nā quibus essent interris: quā
ve oceani orā tenerent: p pauci dignoscēbant: p xfectus ipse ignora-
bat minime. Illud ad acerbitatem malorūq; cōgebus accesserat: q
aqua exhausta tota: epora cuncta cerebat. Quod partim longa nau-
gatione: partim prēfecti dilargitione contigisse cōpertū est. Si quidē
perstus ille regionū: locorū nō ignarus: qui quo situ: qua ve celi pla-
ga sc̄ptē ille insulę iacerēt: prudētius calleret: suos cōsolans: nouam
tellurē tridui spatio ad summū est pollicitus: quieta pronittens littō
ra: vitreos latices se ostensurum ac fluēta spondēs nitida. Qua de re
aquam sere totā viriūtū diuiserat largoribus metretis hydrijsq; ca-
paciōibus: vt QHoyen duce sūcūlosas iudeorū cohores cōfrimant
iēt: arido diceret in sabulo. Quę spes neq; socios fēsellit: et admirā-
dum magis ductorē oibus p̄st̄it. Iñsulę canabillis parent: gēs illa
effera et indomita carnibus vescitur humanis: quos anthropophag-
gos iure nūcupauerit. Aduersus indos molles scilicet et pauidos bel-
la gerūt assidue ad vsum carniū: ea captura: ille venatus: populans
lantur: depredantur: crassantur truculentius indos: deuorāt ibelles:
a suis abstinēt: parcūt canaballis. Quod et inferius ostēdam dilucidi⁹.
Harum prima a meridie paulo attolitur pulchritudine montū spe-
ctanda: viridium amenitate visenda: ingens arborum frequentia lic-
torum tenus: vt thessalica tempe. hanc dominicam appellauere in il-
lius dīci honorem: quo referunt repertaz. Ait ergo ea relicta in mari-
nolaniē p̄texere. Huius enim cum secunda fuisse a dominica na-
vis p̄tectorię nomen indidere: quaz ex more ceremonijs adhibitis cru-
ce saluatoris insignitam hispanis regibus escripsere. Unde renoua

His viribus et auctis: anteluculo discedentes: tertiam nacti: que a mar-
tioante. xxx. milibus abest passuum: longe præstantior admirates
nautas artius tenuit: planicie multa decora: montium inexplicabili
decentia. Illud narratu dignum et observatione pulcherrimum. Igo
gens fluuius e montis effluit vertice. unde fluenta multa et torren-
tia rapida fluitant in mare. Qui procul e nauibus miraculuz hoc spe
culantur: his a principio dubio fuit: niues ne cle candescerent concre-
te: an viç tritç lata facies fuisset: cum eorum tandem inualuerit, opio-
nio: qui vastum esse fluulum persuasissent. Quod mox ab his qui cu
præsidio armatorum ad perlustrandam insulam exierant: confirma-
tum est: Sonitz videlicet ex celsiore montis suggestu emanante duo/
deuiginti maioriibus fluminibus: veluti brachijs prepotenter multipli-
cibus: quibus vniuersa irrigatur isula. Quare frôdibus comata: tota
arboribus vestita: herbis versicoloribus depicta: non auara: nô par-
ca: tota fertilis et exposita. Fructus in ea maxime inter ceteros præsta-
biles Asses nominant. napis persimiles figuræ teretis: nisi q[uod] paulo
in maius excreuerint ut pepones. Illud non subicendum q[uod] sapo-
res reddant varios: si vices mutaueris diuersa experire. Cruda de-
gustata ut in acerarijs solemus: pastinachas referunt: tosta castaneas:
cum soilla carne elixa cucurbitas edere te credes. Quibus si amigda-
linum lac inieceris: nihil gustaueris mollius: nihil voraueris gulo-
sius. In omnes artes culinarum vñusq[ue] popinarios aptissima ser-
cula: varierate iocunda: sapiditate gratissima: ut iudicorum mana
sdest rorem syriacum arbitreris. Eunq[ue] intima corporis non ledant
neq[ue] ullo accepto incômodo ventrem grauenit: in medicorum consilio
qui regio salario deducuntur: cærotis et male affectis exhibentur sa-
lubriter. Horum semina fecunda et multis apida ne in nostro orbe de-
siderarentur: in hispaniam translatas sunt. Est præterea secundum se-
mentis genus: magnitudine lupinæ: ciceris rotunditate: farina pro-
dit effracto tenuissimo polline: teritur ut frumentum: panis conficit
sciti saporis. multis quibus tenuior victus: grana madentibus. Illa-
rimi fructices: pira odo: a abude: sylvestrib[us] pomis rami curuati: vni-
brose syluz: luci religiosi. Nulla iniuria semina nouere: lolium viciam

steriles avenas nūqua extimere. Sola portulaca sulcis emergit in o
rīa. Frequētes arbores bābacis erē: tenui obductē lanugine: quibus
addita arte vestes bābacinis persimiles p̄ficiunt. Domus magnifice
arūdinibus textē crassioribus: conopēa imitare. Quarū elegātia no
strorum ora verterūt protinus in admirationē. Ligna astabre extru
cta voluptatē: tigna ex amissim elaborata cupidinē auxere. Hęc non
ferro non calybe incident: quibus carent: sed lapidibus p̄eacutis li
gno addito pro manubrio prosternūt arbores: robora diuidūt: trū
cos quos vix tergeminis vlnis posses cōplicti: validos findunt. Hęs
truculētior: patiētissima laborū: quā aduersus vmbagiles īdos pu
gnare paulo ante memorauim⁹. Vidiſſe hic se oculis testaſ Petrus
margarita optimē fidei hispanus: qui in orientem cum p̄fectoro: no
varum regionum cupidine allectus perrexerat: īdos plures veru
bus affixos ad luxum gulę assari: super ardentibus prunis: cū multa
cadauera iacerent accruiatim: quibus capita exēpta extremaqz corpo
ris euulsa. Quin illud canaballi non diffitentur: palam hominib⁹ ve
sci se affirmant. Arcu vtantur in pugna p̄eualido: baculi magnitudi
ne faciunt sagittas acuto osse ac aurito p̄fixas: ne in vlnere acceptū
facile eximi posset. Ossa illa tibiarū feruntur esse: ne quid in vsum nō
transeat: truncis humanis detoratis. Sagittarij periti. spiculis pe
tunt quod intendūt: nūquam errante dextera. Iſeqz id falso dictum
quiſ existimet. Iſſitas ethiopas maritimos in his oris z iſſicas tes
esse legimus: quod significat ternū z quaternū oculorum viros: non
quia sic sit: sed q̄ sagittis p̄cipua vtantur contemplatione. Lan
ballis statura est supra mediocrē: crassiora ilia: nuda corpora. Iſſai
gijs remigant maioribus minoribusqz: que canoa appellant. Iſſino
ra habēt plurima vnicō ligno excauato. Iñtres ea virgili⁹: alij Iſſo
noxolas nomināt. Iſſai: a lateribus p̄utis longitudine pedū očio
ginta. Extant a mari quātitate palmoz⁹ quinqz: latitudinis eiusdem.
Iſſo remis lati asseres: cuiusmodi furnarijs nostris sunt in vſu: pau
lo tamē breuiores. Iſſauigant hoc pacto in vicinas insulas: hoc trai
ciunt remigio: que moribus plurimuz z ingenio dissidunt. Interdū
evehēti longius p̄eandā gratia vſqz ad mille miliaria. Infantes ca
pſuos: pueros seruos: exemptis genitalibus: vt capos saginare mo

ris ē. Exiles et quos macies retardat alūt ipēsī: ut verueccs: mor opī
enī et saginati in gulā trāseunt audiorē: subreptas mulieres: ancillas
vxorib⁹ addicūt: aut seruāt ad libidinē. Ex quibus si nasci sobolē cōti-
gerit: Saturni fabella verius: quē poetē filijs saturatū singunt: ut ca-
ptiuos absumūt. **L**allidi: ingenio faciles: astu sagaces: ut facile in no-
stras leges vīnciqz rationē nō magno negotio traduci possint: vbi
nostrorū mores initiores agnouerint: vītāqz inspexerint ciuiliorē.
Quare speraf breui deposituros feritatē: tū edocētibus nostris: tū il-
lud idētide īterminatib⁹: nisi ab hominib⁹ abstinuerit: iugū subituros
ī hispaniā captiuos vinctosqz ituros. **L**epores serpētes lacertē maio-
res, pueniūt. **C**anes itē qb⁹ nullus oblatratus: qb⁹ nulla rabies: habet
quāplurimos. **H**is aspina dñsis: vbi homo cib⁹ desierit: semitostis di-
stēdūnt. **A**ues diuersi generis: psitacoꝝcopia mira. **C**anaballis quos
tenere diximus has septē insulas. **M**ores non dissimiles: par studiūz
prēdandi: eadē feritas in indos: populis alioquin frequētes: odora-
tis abundāt arboribus: quē incolis incognitē: a nostris vix plane de-
prehēsē: qui mediterranea non lustrarunt: qui adhuc in mōrana non
perreixerūt. **M**as cū maiestati Regū ascripſissent insulam feracissimā
sanctę Marię Sadalupę: quē ī berbica hispania celebris ē: an spica-
to nomine nūcupanere. **D**užib⁹ septē dies ī domorānt: profugi multi e
canaballis: captiuosqz mulieres ad naues cōfugiūt. Qui h̄maniter su-
scepti: cibis largiter reserti: deos sibi assuisse credebant. **C**ūqz ad redi-
tū in canaballos horant: ab hispanis: amplexati malos: pedibus ad-
uoluti obsecrabāt. **L**achrymis vbertim fluētibus deprecabant: ne rur-
sus ī manus canaballorū tanquā pecora detruiderent dilanianda. **E**
canaballis capri perpauci: cursu enīm pērnices: fallaces: locis pīcte-
rea natura munitissimis nōs pīnebant. **H**inc oriētē versus: indorū
insulę cernunt in mari īndico sparsę: supra centū octoginta a lęua ad
sinum arabicum deflexę. **M**as esse arabum insulas potius existina-
uerim: cum. **L**. **D**linij: tum aliorū testimonio certissimo: quibus mo-
res placidi mites et obnoxij. **I**nsulę nauigatione superioris anni ex-
plorat: canaballorum incursionibus expositę: ut ē canaballis vnuſ
aut alter Indorū agmē persepe vertat in fugam. **T**anto timore in-
dus corripitur: ut vinctos etiā: si quos habeat magnopere resorū

dent. Sadalupa relicta quarto idus nouēbris nocte discussa īgruēs
velis yētū: sinu patefacto carbasuz flavidataz versus detulit. Quo
in loco superiore anno hispani a p̄fectoro fuerant relicti: qui arcē tue-
rentur īmunitissimā: qui cōmertia cum insularibus īnirēt: qui docēdo
de docēdoqz populos redderēt īnitiores: Ubi sol nou⁹ diē fecit: mul-
tē īsulē dētegūtur: quas adire in cōsilio nō fuit. Uerū cum ad. xviii.
kalēdas decembres canaballica quedā se obtulisset āte oculos: situ sa-
cieqz spectabili īuitans nauigantes: placuit portū occupare: cū lau-
rancolē quoqz & rubeqz apparuissent procul. Immissa ē scapha explo-
ratoria nauicula: vt quē īsulanis lingua: quē leges: que mores ino-
tescerent. Nauclerius cū aliquibus armatis nauiculē p̄ficit. Is dum
eam portus īadere partē studet: qua sex casulē patebāt: barbaroz
Canoaz spectat pone: ex alto remigantē ad casulas recta. Illi vbi, p/
pius accedūt: peregrinā classem mirati: malos p̄ciores: ppugna-
cula ardua obstupescētes: operi intendunt ardetius: incumbūt remis
ēnixius: inspecta mox nauicula cum armatis: insidias rati: proram ī
propiora īsulē vertunt illico. Nauclerius irrupt̄ subito: viam ad ter-
ram intercludit: pugnā īserūt canaballi: certāt acriter: duos sauciāt
ē nostris: altero ad quattuor dieculas extinto: male affecto altero:
clypeo effracto: quē habuit pro salute. Uez posteaquā flecti canabal-
li deditioñibz p̄ditionibz nō possunt: amicitiē signa auersant. Lupie-
bat enīz nauclerius viuos ducere: irruit ille hostilius. In canoā irrū-
pit hiantibus rimis nauigiū dissoluitur. Barbari qui trēs erant: cum
duabus mulieribus solis & indo vnicō captiuo (hunc cīm ex vicinis
subreptū īsulis ducebāt) nihilo secius nando salutē perūt. Adnatāt
enīz volubiliter: fluitāt agiliter: capri tādē ducunt ad p̄fectorū. Quoqz
vnus septē vulneribus p̄fossus: & cui viscera exerta forisecus, pdibāt:
cum sanari nō posse credere: in mare p̄içcit. Ille summa ebulliens
ī ynda: elato pede altero: sinistra socillatē: intestina ad littora reme-
bat animosius. Quē res magnum indis īnincusit timorem: qui in-
terpretes ducebantur. Formidabant enim ne versi pelles canabal-
li arrepta fuga: molirent̄ seūtora. Quare illos ē medio tollēdos obli-
nate censebant. Capitur ergo rursus littore tenuis: vincis manibus
pedib⁹ astrictior: iterum iacit p̄ceps. Adnabat ardētius: barba/

rus tamen ille ingentis spiritus: donec crebris personatibus sagittis spiritum efflauit: vix mox longius spaciū intercesserat: accurrere canaballi quāplures visu horribiles: colore etro: aspectu truci: rubrica intincti: varijs illisq; coloribus ad ferocitatem: capitib; parte altera detorta: nigro capillo: altera promissa et extento. Et quibus capitib; item plantes ad naues tanquā ad aras configere: multa detrunculentia et feritate canaballorum conquesti. Postridie eius diei decedentes ab hac insula quam Crucem sanctam appellantia posthabuit quāplurimis: sex dierum nauigatione ad indos delati: insulam quādam magni ambitus portuosa: cui cognomētum Joānes baptista: regno hispano addidere. Cum renascente novo sole die postero in eam insulam se recepere: in qua christianos superiore anno enarravimus dimissos a prefecto: dum remearet ad reges in hispanias. Huius dū oras legunt: sorte in portū obiter incidere: qui mōti subiaceret celebri. Hōs christi nūcupatur: a christianis sexaginta ferme milib; distas passuum: Octo ergo dierū nauigationē duz singula riniant: christianorū portū astringunt: voluptate inenarrabili: desiderio inexplicabili. Cupiebant eiū suos i primis repperire incolumes: mox indorū cōmertia et mores auribus excipere: sed lōge secus accidit quā sperabat. Portū enī in gressis ad noctē pīouectā: cū nemo ex hispanis: qui i littore arcē tenebāt dato signo respondisset: mēror oīs et dolor subiit acerbissim: suspicantib; id quod erat: extinctos videlicet socios funditus quos ibi reliquerant. In tanta acerbitate et formidolosa suspitione circa. x. noctis horā Indorū canoa quedā et littore soluit: ad naues expeditior. Ossichauar adiectus cū aliquibus primoribus. Is enī nauigationē altera: prefectum inita obseruabat amicitia: festini accurrere gratum regi Soathanario hispanorū adiectū explicat: iucūdū indis christianorū redītū ostendūt: hilaratos populos significat: nutu gestuq; expectata prefererunt gaudia: concētu suavi: qui tenti et minutā voce ciebatur animos demulcēt. Soathanario enī regi prefectū abiens hispanos cōmendauerat vñice: cōciliauerat intime. Quocirca statū naticula exponit actuaria: que indos confirmaret: quos remulcaret ad pretoriā. Illi dubia mēte accedere abnuūt: ppius: nō se prius nūib; credituri: quā prefecto agnito oculisq; fidelibus inspecto. Data lo-

quēdi facultate primū ille de Hoathanario interrogat familiari⁹: mox
qd de xpianis actū pquirit cupidi⁹. Respōdēt Hoathanariū egrotar
re sauciū: xpianos enecatos ois. Et cū dictis regia munera p̄soluunt
ex auro puro gucturnia duo; quibus aqua ī diuitū abacis seruat. De
genere mortis nshil ea nocte extorquerit: quç causa necis deduci p̄la
ne ab his nō potuit. Quib⁹ domuitiōe festinata ad regē reuersis: alij
post diluculū ex Hoathanarij interiorib⁹ domesticis: qui ad p̄fectū
salutandū accesserat: necis causaz aperiūt. Interfectos scilicet hispa
nos a Loanabo rege valido ⁊ p̄potēti. Iis enī factiosus erat: igit⁹
vari⁹: cūctis formidolosus: ⁊ qui ī xpianoz cedē Marian quoqz re
gē quēdā sibi sociū facinoris asciuerat. Quo indiscrimine Hoathanā
rius dū partib⁹ n̄forū saueret enixius: vulnus excepereat violētius in
brachio. Belli causa odiorūqz irritamēta libido fuit in mulieres idoz
ardētior. Itā cū hispani singuli quinas haberet ī delitijs: sobolis vt ar
bitror gratia: patiēterqz illud nullo pacto mariti ⁊ p̄pinqui ferre pos
sent: cōspirātes barbari ad vindictā cōtumelię abolendāqz iniuriam
(nullū eīz gen⁹ animatū expers zelotypi⁹) numerosa multitudine chri
stianos sunt adorti. Qui cū stipata illorū agmina diutius nequissim
sustinere vsqz ad ultimū strenue diūscātes tādem misere obtrūcanē.
Quç res tū Hoathanarij verbis ē agnita: tū cadavera ipa decē hispa
norū a n̄ris inuēta declarauere: misera macie deformata: puluere ob
sita ⁊ feda sanguine: truci aspectu decolorata. Tres eīz fere mēses sub
diuō facuere neglecta sine tumulo. Deplorati socij ⁊ clamati: qui di
gnosci deformatate nō poterat: manes expiati solēnib⁹ feralis thala
mi: christiano⁹ ritu terra cōdun⁹. His peractis ad visendum regē
qui fermē a mari decē milibus passuū se cōtinebat: p̄fectus die ter
tiō intendit animum: centumqz hispanis nobilioribus comitatus: in
eam partem descendit: qua villula effumabat; culmina p̄spiciebātur
plurima tubicinibus dispositis: tympaniſtis adhibitis; acie instructa
inde in regiam deducuntur: excipiuntur regali luxu promore. Intro
mittuntur ab his: quibus id curç mandatum erat. Hoathanarium fa
lūtā lecto p̄fili facēre ad bambacine rētis similitudinē affabre elabo
rato. Amiciti⁹ pignora ⁊ amoris sedera vtrīqz habita: iam hispanoz
gauder p̄sentia: beniuolētia reintegrata: amicitia p̄firmata christia⁹

norum obitū refert miserrime: explicat dolenter: enarrat afflitiꝝ. Regum aperit furores: turmas indicat hostiū valētores: periculū ostendit: vulnus detegit quod accepérat. Ubi loquēdi finem fecit e regali surgit lectulo: bullam oponit quaz fronte auream gestabat: p̄fectoro/ qz illā admouit sedulo. Coronā quoqz bambacinā illius īgerit capi-
ti e suo detractam: balteos supra duodecim mīra arte fulgētes: non/
nūlli enim auri crustulis distinguebantur bambacio intertextio artifi-
cio mīro. Addidit ad munificētiā cucurbitas plures auro multo
oppletas: quale ex aurisodinis legit̄ur: quē besses duodecim supera-
bant. Cum bes quilibet: ut trapezitarū mēsē reserūt: octo vñcias con-
tineat. Tot muneribꝫ ornatus p̄fectorus: et donis a Soathanario re-
fertus tunīcam ītervalā a phrīcana arte consutam nobilibus colorib-
us variegatam facta versura īdūt insigniter. M̄alluuiū quoqz là-
ti spatij ex aurichalco quo manus lauantur: anulos stagneos cōplu-
res: postremo beatę virginis matris reuerenter explicat īmaginem:
quam religiosius adorandam esse docet. Eōdē exēplo īndi auro plu-
rimo onerati ad accipienda munera hispanos hortantur. Non enim
omnibus licebat sine discriminē dona ab īndis accipere: nīsī his qui
etiam īnuicē repēderēt: minuta videlicet munera fibulas: vitrea ope-
ra: sonabula ēnea: qualia pedibus alligantur tinniētiū accipitru: his
enīm mirifice ēthiopes atqz arabes capiūt: et quibus merces cō-
mutari solitos legimus ī historijs. Quo sit ut vilissimis munusculis
dilargitis hispani eo die supra. xxx. besses auri reportarent. īndis
ēneorum vilitatē: nostris aurī eū aurichalco permutationē īnuicē
īrridētibꝫ. cū pro singulis ēncis bullis īmensaz auri quātitatē īndi p̄/
soluissent. Neqz id cuiquam īritū fuerit: cum raritudo pretiū pariaſ.
M̄ulegiū inquit ille apud indos pipere ē preciosiꝫ: quo nibil vilius ī
pratis nostris. Dū hēc agūt regis vxo: post Soathanariū cū puellis
duodecim: quē nude erāt: nullo corporis ēgēmēto singula admira-
baſ: amicis et familiaribꝫ e more ī terra p̄stratis. Nequid vero ad re-
galē pompā defuisse crederet: limina Soathanariꝫ egredit̄: ibi dispo-
nitis sedibus cū p̄fectoro manet familiariꝫ: et ecce euocato indo īterpre-
te a p̄fectoro iubet: qui regē causas p̄fectoriōs edoceret: hispanos ea se-
p̄ficiōs gratia ī regiōes peregrinas: ut docēdo. ò docēdoqz mitiores

ead redderet: insulas in ditione hispanoru[m] regu[m] potestoru[m] redigerent.
Soathanariu[m] tam[en] reg[is] ante alios seruatores se amicu[m] et familiaru[m].
Hec ubi rex ab indo accipit assurgens illico terru[m] pede cōplodit: ocu[m]
los tollit ad celos: vocē cōdit in gentē: ad quā cōteri indi qui fere ibi sex
cōteri pruenerat acclamauere. Quę res maxio nostris timori fuit atq[ue] for
midini qui centu[m] aderat leuioris armature: ut nonnulli capulis manu[m]
admouerint: armis oia agēda suspicari. Rebus pacatis et fide confir
mata Soathanari[u] ad viendas naues descēdit. Ibi pugnacula cel
siora admiratus: armamēta rimatus: ferramēta cōspicatus: in equos
maxime cōiecit oculos: quibus carēt. Plurimi enī deducebant egre
gij ad cursurā vegeti: et ad armaturā validi: quib[us] frena cōlata: ephip
pia fucata: et baltei polūmina ornatissima: nō sine indoꝝ tremore for
midanda illa spectacula: suspicabant enim carnē humanā illos pasce
re. Dēctorię ubi appulit nauis magnifico suscipit apparatu tympano
rum sonitu: cymbaloru[m] tinnitu: bombardarū fulminantiū: igneis glo
bis emicātibus. In puppi du[is] desideri: iētationi se p[ro]bēt hilarius: pa
stilli ex saccato tragemata: et id genus omne mēsam extruebat opipa
re. Regi grauitas ineras: vnerabilis: maiestas imperio digna: cū ce
teri idi obstupesceret singula. Ad mediā noctē rege ad suos reuerso:
hispāni delustranda insula explorādisq[ue] finibus cogitant. Quare ex
eo portu: quē nāuidath pluriū nauis capacissimū vocāt: ad quindie
cū vagant miliaria nouoru[m] cupidi locoꝝ. Ibi portus secesserat tutis
simus: regalis nuncupat nautarū testimonio qui maria illustratū nul
li secūdus: pomorū copia spectabilis: naturę situ p[re]stantior. Hinc ad
carisodinas beataq[ue] fluenta ulterius euecti: aliū nacti secessu[m] amenis
simū: gratiarū illū salutat portū. In littore octo diebus a natali salua
toris exponuntur fluvio caudal nitidissimo allabēte: ora notabilis: rē
gio planicie multa ambi[m] mōiiculis interdū leuiter assurgens. Aeris tē
peries mira: ut vites breui vīnu[m] daturas: triticum germinaturū facile
quis posset cōiectari. Nā semina hortēsia iacta quinq[ue] dieꝝ spatio p[ro]
diisse: hortos repente viruisse: ceptis vberes et peponis: raphanis et
blinis emersisse secūdos: spez oīum mirifice auxit. Tellus eis et si hor
tis quis cinitati p[ro]ximi sunt magis gaudeat: nihil tamē recusat q[uo]d inie
ceris: nihil accipit: q[uo]d nō multo abūdātius maioreq[ue] reddat s[er]uore.

Tantus autem rerum prouerbus subito accessit ex seminibus quae hyspouit
secerat: ut ad. xx. annos obsonia suffectura cesseant. Jam viticulæ insertæ:
arua, puenere ridentia: iam teneræ spicæ: iam messes adoleucre aculeatæ:
ne quid toto biénio futuro ad rē frumentariæ aut vinalia desideretur.
Helicem hanc insulam dixeris nō iniuria: siue ex arabis siue ex indis illa
fuerit. Quæ post genera multa leguminum cinamomum gignit abunde:
qd metiri antiquis nisi deo permittente nō licebat: gingiber fert: garyo/
philos ramis triu cubitorum: corticæ pallido: bâbacio fertilis: redolens
castoreo: muscum nostri appellat: secunda thure. cuius genera duo in dū
sub russu et cädens arabicum tradit dioscorides: reubarbaro clara: re/
medio aduersus oēs cęritudines præsentaneo: racionā vocat Iulini.
Ileqz tamē tā præciosa munera benigna tellus parce auareqz mini/
strat: sed affatiz et largiter dissundit: unde strues ingētes merces ices
sibiles mercatorib⁹ suggestar. Leriſeræ arbores plurimæ virescunt: lan⁹
geræ frōdescunt: stragulorū et tormentorū vīibus putiles. Linariæ herbe
multæ similes capilis eo fillo vītū incole: funes vnde p̄trahūt multo
durabiliores: canapis tēsiores. Odoratæ sylue passiæ: plurima icogni/
ta: nō ate visa serebāt. In summa oia ea p̄ptū tellurē spōte edere agre/
stia tñ quæ abūdare i Badaluppa canaballoz supra edocuimus. Hac
mitiorē hispani reddet disciplina seminādi adhbitis colonis: villicis
adductiæ: q terrā agitæ: q sarculis findat: aratiōe: rūcatiōe: domestica
excitat: et si celi indulgentia stercoratōe nō sit op⁹. Urbi quæ pulcherrima
excitat: pon⁹ iūgit iſignis pīscib⁹ abūdat mollissimi saporis: q a medi
cis prægustati cęrotis ad valitudinē mīstrat. Lapiunt et alij vaste cor/
poris: bouis magnitudine: quos absclisis pedib⁹ deuorat: saporis virtuti
ni: si gustaueris alia dimittes pīsciu esculera. Bellā iſula nī vocat: cū
civitati Isabellæ nomē dederit. Hęc cū sit p̄moditate et celi benignita
te cīteras atēeat: ad pauculos annos pplosa erit: colonis frequēt et cele/
bris cędificijs absolutis: muris magnifice: extrueris cū quis hispanicar
p̄tēdet ciuitate. Eo ordīe dom⁹ disponūt surgūt mēnia: ut pulchritudi
nē vībi: icolis secu p̄stitura receptaculū. Lata via examūssiz ob/
cia mediā ciuitatē diuidit: quā mox alij mītē p̄ trāsueru secat i lat⁹:
arce magnifica: ppugnaculo arduo exurgēte i littore. P̄fecti palatia
regia vocat: cū futuꝝ sit aliqñ fauēte deo: q̄ tot honorū opīs ex largitor

ē optimus: ut reges e gadibus profecti in tā beata regna penetrarent: longe parta victoria suas insulas visuri. Ibi nobile templū cōditū est donis opulentū et muneribus resertū: que Isabella regina in dei cultū transmisit ab hispania. Hoc enim prouincię caput futurū esse statuit. Huc ad nouam ciuitatē incolēdam multi ex hispanis viri nobilis transiere. Inter quos Oreda et Sorbolan⁹ ingenio clari: prudētes rerū multarū experientia. Hōs p̄fectus sorte in fabrorū misit iuteriora cū expedito comitatu: qui ad Regē Sabā p̄eđerēt (ut ab indis acceperat) p̄ediuitē nō longis itineribus distantē. Turiferos fabrios eos esse receptū ē: quos histrio nostratū decātant: et peregrini referūt ānales. Illud enim iā tritū. Reges a saba veniēt aurū et thus deferentes: quibus insula scatet vberti: et abūdat copiose. Sabci eim̄ ditissimi sunt sylvarū fertilitate odorifera auri metallis: agrorum rūguis fluminib⁹: mellis ccrēqz, pūctu. Qum huc intēdit oreda pagos p̄trasiēs: ab indis vicatim hospitaliter inuitat: vīpote qui viā docerēt ad regēm fidelius: et quę habebant esui afferrēt libētius. Magorum principes caciques appellati. Deductusqz ab indis ad auri cuniculos et diuites arenas: que ad cētum et decē millaria secesserant: flumina ibi multa. riuos supra. xxiiij. offendit. dictu mirabile et auditu incredibile tam beatis dotibus vberē regionē. Aurū legitur ex equata riui margine. repente enim aqua ebulliēs emergit: primū scaturit turbidior: post pauxillū nitore recepto grana aurea que in fundo grauiora residēt pādunī limpidi⁹: drachmē aureę pōderis: maiora minoraque: et quibus Oreda ipse collegit plurima. Illud pulcherrimū quod scribere pudiisset me nisi ex fide suisset acceptum: percusso clauqz saxo: qđ mōti adiacet: prosiliisse magnā auri quātitatē: effulsiisse vndiqz aureas scintillas: fulgore ienarrabili. Oneratus Oreda auro multo securiginis benignitate: stupidus gazarū magnitudinē: domitionem parat ad p̄fectū cū nūcijs felicioib⁹: Sorbolano socio cū manu hispanoz ad regē-cūius causa discesserat alacrius progrediēte. Is dū ad illum asseuerātius festinat: fluvio ingenis aliquātis per retardatur: qui hispanię tago ditior: hibero potentior in nauigabilis fere videbat. Hunc cum tranare non posset p̄eualido torrentis impe tu: accurrerē indorum greges vndiqz ex vltiori rīpa auxiliū.

familiariter pollicentes. Qua de re solliciti: vada indicant: vias edo/cent: statiqz duas nauiculas imitunt validiores. Excipiunt. *Sorbolanus* altera: summo cū discriminē: trajectu lōgo: torrēte vehemētore. Quę omnia hispania virtus concēpsit: dū patrię imperio studet. ppa/ gando. *Cōneatū* alteri cōmitū transuehūduz: ducētis auxiliaribus īndis circūnatautibus: cymbā qua hispani gestabātur sublinētibus. Traecto flumine multis honoribus honestati: ab indis beniuolēti⁹ deducūtur per caciqnos assabiles agētes iter. Unica illis offeren/ bus: eisdē penitus exhilaratis: nihil potius sibi futurū indicantib⁹: q̄ si ea loca ab hispanis habitari atqz excoli viderēt. Cumqz de auri cu/ niculis: deqz argēti origie mirāda narrassent: sorte a quodā caciquo ad aurificinas deducuntur: vbi faber quidam aurū in bracceas minu/ tissimas tenuabat. Lapis enīz terces eas excipiebat: politissimo mar/ gine cōspicuus. diadematiū ille mirarūqz exumiter peritus (bis enīz ad capitis luxuriam ī dorū mulieres vtuntur) pregrādē ibi laminā excludit tenuissime. quę cuiusvis vel robustissimi hominis vires gella/ tā saperasset. Sollicitus auraria prodere: eo se recepercere non procul a calula quā op̄is sex incolebat: vbi quatuor spectātur flumina: arenas aureas voluentia. Hic enim longe vberius q̄ ab Dreda fuerat p̄er eum: aurea grāna scaturiebant: drachmaruz duarū auri: pondere ar/ gentea plurima micabant in fundo. Quod tum celi felicitate accidere existimō: tum auri vilitate. Auri enīz argētiqz v̄sus apud eos rarissi/ inus: metalli affluētia pretiū minuēte: in diadematiū enīz solū 2 mira/ rū delicias transeunt. Mores illis placabiles: omnia p̄ munia: auari/ tie nulla suspicio: nō illud flagitiosum: hoc meum hoc tuuž. nō alieni appetitus: nō habēdi cupiditas liuore propulsato: idē animus: oībus mutua beniuolētia: par fides 2 obseruātia. Radicibus vescunt quę lapis sumillime: iacto semine nulla cultura spōte p̄ueniūt. Mūlie/ res benignę placide 2 īgenio faciles. Qd̄ edocueris accipiūt subito: te nētqz fideliter. Salutationē beatę virgis a n̄is edocēt adorāt suppli/ citer. Quib⁹ lingua. p̄mpta 2 expolita. Nihil mōstraueris qd̄ nō sumis/ līmū effinxerim. Voluptatib⁹ 2 delitij vacāt plurimū. Cōporatiōes illis 2 ieratiōes assidue: cū aquaz potēt nullo vini v̄su. Dormiūt lectō/ bābācino aut cucurbitino: qui p̄sūlis circūagit. Unica illis ea volat/

præs hę sole delitic. Lāpanarū sonis mīrifice capiunt̄: oblectant̄ exi-
mīe: vt vix ab illis dumoneri possint. ad quas pertractandas pulsant̄:
dasq; horis fere cōtinuis audiūs accedūt. Corpora cōgruētām mē/
brozum decorēq; suūm̄ retinēt̄ coloře surrūfō. Ungues illis elegan-
tēs & politi: candēt̄ dētes vt ebūr: oculi cēsi: macularū varietate: ni/
gricās capillus lenis scilicet & demissus: press̄ capite: fronte lata: ra-
ritudine pilorum steriliſ barba: viuunt ad prouectiōrē c̄ratē: decte/
pitis rara canicies. **M**ūlierib; eadē forma atq; corpīs statura: pigmē/
tis se colōrant & vnguētis sucāt luxuriosius. **D**edicamētī genus ter-
ra ē quē in insula prouenit. rubricā hāc putari;: cōmune illud somē/
tum oib;. Eo medicamētō ora illinita sī longe spectaueris: crūcta di/
xeris direpta cute. **M**ane sub diluculū flumine proximo: riūolimpī/
do se abluūt decēter. **I**ncertū religiōe an mūditię gratia. **S**estu mol/
liculē: motione lasciuūlē: ludūt cū nostris: procantur liberius: modo
nihil turpius tractetur: offendunt̄ enim sī iocis abutaris. Saliunt in
hūc serme modū. **M**lurimē simul quibus diademata & mitrē crines
vinciunt: ex vno persoluit̄ lūnīte: toluto modo: modo gressu segnio/
re. **L**aminę quē digitis gestantur iplicitē inuicē percusse: non in iocū
dum ciunt tinnitū. Ad quorū sonitū voce non dispari cantu non in/
suāi in mollicē decorē: flexibus tortuosis: exossam & enerū saltatio/
nē explicant: ordine pulcherrimo: nēxū interdū vario atq; inexplica-
bili: nulla se alijs prēferētē: cuž omniū qui spectant admiratione. **I**u-
su debacchate perulantius & fatigatē procatius: equis gressib; acele/
rantes: voce c̄dita cōtinuatam absoluūt saltationē. **H**ec vbi **S**orbola-
nus explorauit singula: nō diutius: tam bonař fortunā diffērens: ver-
so itinere quo ad regē **S**abēorū festinabat: efficaci celeritatē pedē rei-
tulit ad prēfectū veluti **H**ercuriūs opulētior: indicaturus quē de au-
ri fluētib; oculis exceperat: diuītias enarraturus iestimabiles. Qui/
bus acceptia: prēfectus exhilaratus deo Optimo maximo imprimis
reddit gratias: mox auri partem viritū in suos diuidit: quos tot
bonorū repertores habuit: quos socios laborūn terra mariq; fideliq;
sibi adiunxerat. Quorū opera hispanorū regna auguste aucta: terre
icognitē dep̄chēs: inumerabiles gētes receptē: quē ad austrū p̄tine/
bāt extime: vltra c̄quatoris metas & signiferi feruores: ppli recogniti

gregatim sparsi sine lege: qui ad christi religionē breui traducentur.
Quare de rebus omnibus tā tam preclare gestis p̄fectorus reges mo/
net: cuī tā beatis nuncijs charauellas. xij. remittit in hispanias: intē
tus ille ciuitati ex truēde: inenibus edificandis incumbens sollicitius:
mira in dorum multitudine quotidie in Isabellam nouam ciuitatē
cōfluēre: qui hispania gratulātes: officij monumenta t̄ honores illis
prope diuinos exhibent. **A** magna sane atq̄z ingens **L**olub̄i p̄fectori
laus: qui classem p̄simus nostro quo in indicū oceanū deduxit. **A**ha/
ior Regūm excellentium gloria: quorum imperio hēc geruntur. Qui
fidei christiane incubentes: victoria memorabili: tropheo inexplicabi/
li: hispanias primo: quo p̄ patria est: expurgarūt superbissimo Brana/
te Rege pulso: Bethicę partē opulentiorē iam p̄idē occupante: Ju/
dēos item ex his terris quibus late iheritati lōgi? discreuerunt: sup/
niciosos omnis radicitus extinxerunt. **N**unc ad cognoscenda orientis
littora ad amplificādam christi religionē christianissimi Reges pro/
pensius intendunt.

**Excellēti et prudētissimo viro domino Alphōso cauallarie surecōsul
et oīsertissimo vīcecancelario regio dignissimo Nicolaus Scyllacius
Siculus. S.D.**

Cum me tibi viro primario et excellēti iāpridē ita deuo
ueriz: ut studia mētēqz oēz iperio tuo religiosi⁹ subdi
deriz: ex Hispanijs cū in Siciliā i patriā fessinare: mox
philosophic et mediciē studio i cisalpina gymnasia trā
slatus. xij.ānos Papię versarer iter totius Italię phī
losophos illustres: celū nō animuz murasse me comperi. Nūquā dñi
imago mibi eximo decidit pectore: nusquā tue mansuetudis vestigia
diuturnitas vlla deleuit: ita cordis fibris inmemorabile nomen tuū ra
dicius iheserat. Alijs regionū pmutatio: noua locozū admiratio: pe
regrinatione diutina memoriā adimit suoꝝ. His pcordia i amore fri
gescere: et qd idignius recētiū familiariū cōmertio: veteres amici aio
delabūtur. Ego cōtra: quo lōgī⁹ i pegrinas nationes longa viay iter
capedine sum pgressus: eo tenacior fac⁹: nō modo pietatē i te meā
ītegrā custodiui: vꝝ absentis desiderio: quottidie asseuerātius atxi.
Quo faciū ē ut cū tui vidēdi cupidine maxime flagrare qm adire tur
bulētissimis his tēporib⁹ denegaf: scripta saltē nostra iussi tua sacra
tissima limina cōtigere. Accipies igit̄ quē nuprime de isulis indie re
cognitis sub auspicijs regū iuicissimorū: i latinū cū verterē: cordatis
simo Ludouico Sforcie mediolanēsium Duci iclyto dedicauerā. In
quibus si quid pperā enarratū: aut dictū circūcīs⁹ fuerit: id nō a no
bis p̄tuaricatū existimabis. Indicis illud viciū: nō nostrū fuit flagi
tiū. Nā p̄ieter ea quē accepi: quēqz audiui: pmutare aligd aut adde
re nō sum ausus. Ē illud maxime i p̄cipio me sollicitasset Colubā
classis regiē pfectū ex Lali vībe orā soluisse i idicū oceanū: nō nullis
et gadibus discessum affirmatibus. Tu siquid temere scriptū offen
deris dele: obscuritati lumē adde: siqd vagāti⁹ luxuriauerit cohibe:
vmbra affer: lima tua quā exactissimā noui: i oībus vtere. Ita enim et
me magno onere subeluaneris: et te posteris cōsuluisse nō penitebit.
Vale ex papia Idibus decembrībus. Mccccclxxxiiij.

